

BALERINII ENGLEZI MAINA GIELGUD ȘI JONATHAN KELLY

În seria întâlnirilor artistice semnificative, turneul balerinelor englezi Maina Gielgud și Jonathan Kelly (aflați la cea de a doua vizită a lor la noi) a constituit, de astă dată, un moment aparte.

Mai întâi, prin programul propus — foarte divers, căci deși cuprindea două balet de Ceaikovski (*Lacul lebedelor* și *Frumoasa din pădurea adormită*) ce păstrează încă într-o măsură considerabilă structura coreografiilor originale semnate de Marius Petipa, precum și nu mai puțin celebra *Chopiniana* a lui Mihail Fokin, prilejuia totodată și prezența pentru întâia oară pe scena bucureșteană a unor eșantioane din arta a doi dintre cei mai importanți exponenți (dacă nu chiar creatori) ai coregrafiei contemporane, ambii distinși pentru merite deosebite cu prestigiosul premiu „Erasmus” : Ninette de Valois și Maurice Béjart. Teribil de expresivul păun alegoric din piesa *Pride*, pe muzică de Skriabin, a Ninettei de Valois, ca și construcția extrem de logică și de muzicală, de consecventă stilistic și de sensibilă a lui Maurice Béjart din *Opus 5* de Webern își demonstrează încă valențele novatoare, cu toate că la o privire superficială ar putea părea depășite, în raport cu realizările școlilor suedeze și americane, pe care am avut ocazia să le cunoaștem mai bine datorită trupelor de dans contemporan ce ne-au vizitat în ultimii ani. Și chiar în raport cu realizările școlii coregrafice românești, dacă ar fi să judecăm după cele două piese ale Alexei Mezincescu, *Poem bizantin* de Doru Popovici și *Timpul cerbilor* de Tiberiu Olah (fără îndoială, cele mai inspirate din creația acestei foarte productive artiste), care au întregit programul de recital al oaspeților englezi. Ce-i drept însă, în final, piesa *Bhakti*, ilustrând maniera mai nouă a coregrafiei lui Béjart, dedusă cu rafinament și putere de sugestie din plastica antică și dansul tradițional hindus, indica fără puțință de tăgadă anvergura inepuizabilului efort de

înnoire pe care un veritabil mare artist știe și poate să-l desfășoare neconștient.

Turneul balerinelor englezi s-a mai distins apoi — cum era și firesc pentru doi interpreți care au studiat cu unii dintre renumiții pedagogi ai epocii și care au dansat în trupe de faimă mondială, cum sînt acelea ale lui Maurice Béjart și Roland Petit, sau London Festival Ballet și Royal Ballet Covent Garden — prin înseși calitățile tehnice și expresive ale evoluției lor scenice. Maina Gielgud și Jonathan Kelly posedă în cel mai deplin înțeles al cuvîntului virtuozitatea dansului, zămislită prin aliajul dintre precizie, viteză, ușurință (de-a dreptul surprinzătoare, în cazul acestei balerine cu o constituție atît de athletică), eleganță, grație și expresivitate. Maina Gielgud (descendentă a unei ilustre familii de dansatori și actori, nepoată a celebrului Sir John Gielgud) se remarcă în mod special prin finețea pătrunderii psihologice a personajului interpretat ca printr-o gestică și o mimică a căror subtilitate nuanțează și îmbogățește imaginea acestuia ; în *Lacul lebedelor*, de pildă, Odette apare, în versiunea ei, cînd plină de sentiment și voință (în relația cu Siegfried), cînd aproape despersonalizată (sub efectul vrăjilor lui Rotbart), iar Odile — cînd insinuantă, cînd dominante, cînd seducătoare, cînd vanitoasă, cînd promițătoare, cînd sarcastică ; într-un cuvînt, balerina reușește ca puține alte dansatoare această dificilă dedublare. Jonathan Kelly s-ar putea spune că reabilitează rolul lui Siegfried ; la origine destul de sărac în substanță proprie și conturîndu-se doar în raportul cu ceilalți eroi, tînărul prinț devine în versiunea aceasta foarte viu, realmente prezent în acțiunea dramatic-coregrafică. Iar ceea ce se observă cu adevărat rar în structura unor personalități ale dansului, nu numai formate la școala baletului clasic, dar care îl practică încă (și la ce nivel !), este maxima capacitate de modelare a expresiei coregrafice în funcție de stilurile cele mai diverse, mergînd — așa cum s-a văzut în piesa cea mai interesantă a recitalului, *Bhakti* de Béjart — pînă la forme inedite, pline de fantezie și ingeniozitate.

Luminița VARTOLOMEI